

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/17/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615210004
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6615210004.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovej a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a Mgr. Dušana Ďuriana, v právnej veci starostlivosti maloletého W. Q., nar. XX.XX.XXXX, zvereného do pestúnskej starostlivosti R.. T. W., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom K. Moravce, T. XXX/XX, t.č. Detský domov Škovránok, Budovateľov 801, Hnúšťa, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, odborom sociálnych vecí a rodiny, dieťa zastúpené poručníkom Mesto Lučenec, za účasti Okresnej prokuratúry Lučenec, v konaní o zrušenie pestúnskej starostlivosti, o odvolaní R.. T. W. proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 7P/41/2015-72 zo dňa 28.10.2015, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol námietku miestnej nepríslušnosti súdu vo veci 7P/41/2015 (prvý výrok), zrušil nad maloletým pestúnsku starostlivosť, nariadenú rozsudkom Okresného súdu Lučenec, č.k. 8P/118/2012-36 zo dňa 26.09.2012, právoplatným dňa 04.10.2012 (druhý výrok), a o trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (tretí výrok).

Z jeho dôvodov vyplýva, že Okresný súd Lučenec uznesením zo dňa 27.07.2015 začal konanie o zrušenie pestúnskej starostlivosti, nariadenej nad maloletým W. rozsudkom Okresného súdu Lučenec, č.k. 8P/118/2012-36 zo dňa 26.09.2012, a to na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 03.03.2015 a 28.04.2015, pretože R.. T. W. bola rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica zo dňa 21.01.2014, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Ústredia práce, sociálnej vecí a rodiny, odboru sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately Bratislava zo dňa 04.04.2014, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 24.04.2014, vyradená zo zoznamu žiadateľov o pestúnsku starostlivosť vzhľadom na zistené závažné skutočnosti, ktoré sú v rozpore s účelom náhradnej rodinnej starostlivosti.

Hoci pestúnka tvrdila, že neboli preukázané žiadne vážne dôvody na zrušenie pestúnskej starostlivosti nad maloletým W., ktorý jej bol odňatý predbežným opatrením Okresného súdu Zvolen zo dňa 03.12.2013 na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina z dôvodu, že bola obvinená z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby nad maloletými deťmi O. a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10.06.2015 bol zrušený trestný rozsudok Okresného súdu vo Zvolene zo dňa 27.11.2014 sp. zn. 4T/37/2014, ktorým bola uznaná vinnou zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, teda za skutok, ktorý sa jej kladie za vinu, nebola právoplatne odsúdená, okresný súd sa už ďalej nezaoberal ostatnými dôkazmi, nachádzajúcimi sa v súdnom spise a ďalšími dôvodmi pre zrušenie pestúnskej starostlivosti, pretože neboli relevantné pre toto súdne rozhodnutie.

Rozhodol tak v zhode s názorom do konania vstúpivšieho prokurátora, podľa ktorého predpokladom pestúnskej starostlivosti podľa § 48 ods. 2 zákona č.36/2005 Z.z. Zákona o rodine je existencia zápisu pestúna v zozname žiadateľov, zdravotný stav a bezúhonnosť pestúna, ktoré R.. W. nespĺňa, ako aj v súlade s odporúčením kolízneho opatrovníka, podľa ktorého je v záujme maloletého dieťaťa zrušiť pestúnsku starostlivosť ako starostlivosť dočasnú, pretože maloletý je v kontakte s budúcimi osvojiteľmi, keďže po jeho odňatí a umiestnení do ústavnej starostlivosti sa pestúnka oň viac ako jeden rok nezaujímal a citové väzby boli prerušené.

Vznesenú námietku miestnej nepríslušnosti podľa § 84 zákona č.99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte „O.s.p.“) vyhodnotil ako nedôvodnú s poukazom na § 88 ods. 1 písm. c/ v nadväznosti na § 84 O.s.p, keďže v prejednávanej veci ide v zmysle § 88 ods. 1 O.s.p. o tzv. výlučnú miestnu príslušnosť, ktorá má prednosť pred tzv. všeobecnou miestnou príslušnosťou, podľa ktorej je na konanie príslušný súd vo veciach starostlivosti o maloletých, v obvode ktorého má maloletý na základe dohody rodičov alebo rozhodnutia súdu, prípadne iných rozhodujúcich skutočností svoje bydlisko; maloleté dieťa má trvalé bydlisko v Lučenci.

Súd pojednával a rozhodol v súlade s § 119 ods. 1, 2, 3 O.s.p., prihliadajúc na obsah spisu a doposiaľ vykonané dôkazy v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p., napriek ospravedlneniu a neprítomnosti pestúny, pričom svoj postup riadne a podrobne odôvodnil.

Po vykonaní dokazovania konštatoval, že maloletý bol zverený do pestúnskej starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 8P/118/2012-36 zo dňa 26.09.2012; ďalším rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 7P/18/2014-35 (právoplatné a vykonateľné dňa 11.09.2014) bol maloletý vyhlásený za osvojiteľného a jeho matka bola pozbavená rodičovských práv.

Opierajúc sa o ustanovenia § 48 ods. 2, § 52 ods. 2 Zákona o rodine uzavrel, že súd je povinný zrušiť pestúnsku starostlivosť, ak sú tu vážne, demonštratívne vymenované dôvody pre zrušenie pestúnskej starostlivosti, pričom zruší pestúnsku starostlivosť aj vtedy, ak pestún prestane spĺňať predpoklady ustanovené zákonom na výkon tejto funkcie, okrem iných aj zápis do zoznamu žiadateľov o pestúnsku starostlivosť podľa osobitného predpisu. Keďže pestúnka bola na základe rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica zo dňa 21.01.2014, potvrdené rozhodnutím Ústredia práce, sociálnej vecí a rodiny, odboru sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately Bratislava zo dňa 04.04.2014, právoplatným dňa 24.04.2014, vyradená zo zoznamu žiadateľov o pestúnsku starostlivosť, súd zrušil pestúnsku starostlivosť nad maloletým dieťaťom.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie mohlo začať bez návrhu, ako tomu bolo i v tomto prípade.

Proti vyššie uvedenému rozsudku do všetkých výrokov podala odvolanie bývalá pestúnka a žiadala, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Poukázala na to, že okresný súd sa riadne nevysporiadal s námietkou miestnej nepríslušnosti a pojednával a rozhodol vo veci napriek jej ospravedlneniu a žiadosti o odročenie pojednávania. Okresný súd vec nesprávne právne posúdil, pretože nie sú dané zákonné dôvody na zrušenie pestúnskej starostlivosti v zmysle § 41 ods.1 písm. a/ zákona č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, podľa ktorého určený orgán sociálnoprávnej ochrany detí vyradí žiadateľa zo zoznamu žiadateľov na základe právoplatného rozhodnutie súdu o osvojení alebo zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Zaradenie žiadateľa do zoznamu je len predpokladom na to, aby sa žiadateľ o pestúnsku starostlivosť mohol začleniť do procesu prípravy na náhradnú rodinnú starostlivosť, ďalšie vedenie pestúna v zozname žiadateľov sa podľa tohto zákona nevyžaduje. Každý pestún musí byť zákonite vyradený zo zoznamu žiadateľov s poukazom na právoplatné rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Poukázala na prekážku veci začatej, keď na okresnom súde prebiehalo konanie o zrušenie pestúnskej starostlivosti pod sp. zn. 4P/38/2014.

Okresná prokuratúra, kolízny opatrovník aj poručník maloletého žiadali vo vyjadrení k odvolaniu žiadali rozsudok okresného súdu potvrdiť.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O.s.p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ustanovením § 202 O.s.p., v odvolacom konaní preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p..

Podľa § 219 ods.1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu, pretože tento vykonal v prejednávanej veci dostatočné dokazovanie, skutkový stav zistil úplne a správne a z tohto vyvodil aj správny právny záver. S výrokom prvostupňového súdu sa odvolací súd stotožňuje (§ 219 ods.1 O.s.p.).

Okresný súd sa správne vysporiadal s námietkou miestnej príslušnosti a riadne odôvodnil, prečo má povinnosť vo veci konať a rozhodnúť; krajský súd sa s jeho odôvodnením stotožňuje.

Nedôvodná je aj odvolacia námietka ohľadom procesného postupu súdu, keď neakceptoval ospravedlnenie so žiadosťou o odročenie z pojednávania bývalej pestúny, pretože zákon striktné vyžaduje uvedenie dôvodov ošetrovujúcim lekárom, prečo a čím je účastník ohrozený na živote v prípade jeho účasti na pojednávaní, ktorého sa nemôže zo zdravotných dôvodov zúčastniť.

Pokiaľ v odvolaní bola namietaná prekážka veci začatej, z ktorého dôvodu súd nemal vo veci konať, ani táto skutočnosť zo spisu nevyplýva ako dôvod, hodný zvrátiť správnosť rozhodnutie okresného súdu : okresný súd rozsudkom č.k. 4P/38/2014-81 z 10.10.2014 nariadil nad maloletým ústavnú starostlivosť a ustanovil maloletému poručníka Mesto Lučenec. Vo všeobecnosti platí, že pokiaľ vyvstáva potreba zabezpečiť maloletému dieťaťu náhradnú starostlivosť v podobe ústavného zariadenia, ide spravidla o situáciu, kedy iná forma starostlivosti zlyhala; v danom prípade došlo k pochybeniu súdu, keď pred nariadením ústavnej starostlivosti nezrušil pestúnsku starostlivosť, hoci už v tom čase dôvody existovali.

Podľa názoru odvolacieho súdu právoplatným rozhodnutím o vyradení bývalej pestúny zo zoznamu žiadateľov v spojení (po vykonaní dokazovania okresným súdom) s právoplatným súdnym rozhodnutím o osvojiteľnosti maloletého dieťaťa (č.k. 7P/18/2014-35 zo dňa 11.07.2014, právoplatným a vykonateľným dňa 11.09.2014 bol maloletý vyhlásený za osvojiteľného a jeho matka bola pozbavená rodičovských práv), ako aj s právoplatným rozhodnutím o nariadení ústavnej výchovy (sp.zn. 4P/38/2014) bol tento nedostatok v tejto konkrétnej prejednávanej veci eliminovaný najmä s prihliadnutím na to, že maloletý v súčasnosti so súhlasom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici ako úradom na organizovanie náhradnej rodinnej starostlivosti v Banskobystrickom kraji, nadviazal osobný vzťah s budúcimi osvojiteľmi; po absolvovaní interakcií bolo dňa 20.05.2015 úradom vydané odporúčanie na zverenie maloletého dieťaťa a realizáciu náhradnej rodinnej starostlivosti. Dňa 09.06.2015 budúci osvojitelia podali na Okresný súd Lučenec návrh na zverenie dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti, ktoré konanie je vedené pod sp. zn. 8P/35/2015 a v súčasnosti je prerušené až do rozhodnutia vo veci samej o zrušení pestúnskej starostlivosti v konaní 7P/41/2015.

Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením odvolateľky o tom, že nepoužitie ustanovení zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele (č.305/2005 Z.z.) je takým vážnym pochybením okresného súdu, pre ktoré je nevyhnutne nutné jeho rozsudok zrušiť. Okresný súd vychádzal zo správnej právnej úpravy o pestúnskej starostlivosti - Zákona o rodine. Zákon č. 305/2005 Z.z. upravuje o.i. postup orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri zapisovaní a vedení osôb v zozname žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť; orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately však spôsobilosť osoby posudzuje len vo všeobecnej rovine na účely zapísania do zoznamu žiadateľov; súd to v žiadnom prípade nezabavuje povinnosti v konaní zistiť okolnosti, ktoré sú podstatné pre posúdenie spôsobilosti fyzickej osoby na výkon pestúnskej starostlivosti. V konkrétnom konaní o zverení maloletého dieťaťa do pestúnskej starostlivosti (aj o jej zrušení) musí súd prihliadať najmä na skutočnosti týkajúce sa dieťaťa, t.j. na jeho vek, zdravotný stav, záľuby, školské a mimoškolské aktivity, povahové vlastnosti, charakterové črty, a to aj so zreteľom na konkrétnu osobu pestúna; význam vykonaného dokazovania orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v konaní o zapísanie do zoznamu žiadateľov je zrejmý, nemôže byť však v žiadnom prípade náhradou za dokazovanie v súdnom konaní.

Odvolací súd pri rozhodovaní prihliadol aj na stanovisko kolízneho opatrovníka, poručníka maloletého dieťaťa, ako aj okresnej prokuratúry k odvolaniu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal odvolací súd za to, že prvostupňový súd svojím výrokom vo veci správne rozhodol, preto odvolanie nepovažoval za dôvodné a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods.1 písm. a/ a § 224 ods.1 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.